

Η Κρίση των Ιμίων

«Θέλω να ευχαριστήσω την κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών για την πρωτοβουλία και την βοήθεια της». Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος Κώστας Σημίτης, την 31^η Ιαν. 1996, από το βήμα της Βουλής των Ελλήνων.

Την 07:55 της 31^{ης} Ιανουαρίου 1996, αποχώρησε από την βραχονησίδα των Ανατολικών Ιμίων (εκτάσεως 14 στρεμμάτων), 10 χιλιόμετρα ανατολικά της Καλύμνου, ομάδα 7 Ελλήνων βατραχανθρώπων του Πολεμικού Ναυτικού, παίρνοντας μαζί και την σημαία. Ταυτοχρόνως εγκατέλειψαν την βραχονησίδα των Δυτικών Ιμίων (εκτάσεως 25 στρεμμάτων) 10 Τούρκοι καταδρομείς. Στις 10:00 τα ελληνικά και τουρκικά πολεμικά πλοία αποχώρησαν από την θαλάσσια περιοχή. Μ' αυτό τον τρόπο τερματίστηκε η μεγαλύτερη κρίση μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, μετά την εισβολή στην Κύπρο το 1974, κατά την οποία οι δύο χώρες βρέθηκαν στα πρόθυρα πολεμικής συρράξεως.

Η Τουρκική Αμφισβήτηση

Το βράδυ της 25^{ης} Δεκεμβρίου 1995 το τουρκικό φορτηγό πλοίο «Φιγκέν Ακάτ» προσάραξε στα Ανατολικά Ίμια. Ο Τούρκος πλοίαρχος αρνήθηκε να δεχθεί την βοήθεια του ελληνικού λιμεναρχείου, δηλώνοντας ότι ευρίσκεται «εντός τουρκικών χωρικών υδάτων». Το πλοίο τελικά αποκολλήθηκε από ελληνικά ρυμουλκά. Το τουρκικό υπουργείο εξωτερικών την 29^η Δεκ. απέστειλε ρηματική διακοίνωση προς την

Οι ήρωες: Υποπλοίαρχοι Καραθανάσης Χριστόδουλος, Βλαχάκος Παναγιώτης και ο Αρχικελευστής Γιαλογός Έκτορας.

Ελλάδα, με την οποία δήλωνε ότι τα Ίμια αποτελούν τμήμα της τουρκικής επικρατείας. Η Ελλάδα απάντησε την 9^η Ιανουαρίου 1996 στην τουρκική πρόκληση, εκφράζοντας την ανησυχία

της, για την αμφισβήτηση για πρώτη φορά ελληνικού εδάφους. Τον νοσηλευόμενο στο Ωνάσειο Πρωθυπουργό της Ελλάδος Ανδρέα Παπανδρέου διαδέχθηκε την 19^η Ιανουαρίου ο Κώστας Σημίτης, μετά από σκληρές εσωκομματικές διαμάχες. Την 22^α Ιαν. ορκίστηκε νέα κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Κώστα Σημίτη.

Ο Πόλεμος των Σημιαίων

Την 24^η Ιαν. ο δημοσιογράφος Αντώνης Φουρλής αποκάλυψε στο δελτίο ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού ANTENNA, την προσάραξη του Φιγκέν Ακάτ και την ανταλλαγή ρηματικών διακοινώσεων. Η αποκάλυψη πυροδότησε σκληρή αντιπαράθεση μεταξύ της κυβερνήσεως και της αντιπολιτεύσεως. Την 13:38 της 25^{ης} Ιαν., ο Δήμαρχος Καλύμνου μαζί με τον διοικητή του αστυνομικού τμήματος Υπαστυνόμο Β'

Γεώργιο Ριόλα και δύο κατοίκους του νησιού¹ τοποθέτησαν την ελληνική σημαία στα ανατολικά Ίμια. Την 27^η Ιαν. δύο Τούρκοι δημοσιογράφοι της εφημερίδος «Χουριέτ» μετέβησαν με ελικόπτερο στην βραχονησίδα, αφαίρεσαν την ελληνική και ανάρτησαν την τουρκική σημαία. Την 28^η Ιαν. ναύτες του περιπολικού «Αντωνίου» επανατοποθέτησαν² την ελληνική σημαία στα Ίμια, ενώ την 21:00 αποβιβάστηκαν στην βραχονησίδα 7 βατραχάνθρωποι του Πολεμικού Ναυτικού. Στην περιοχή κατέπλευσαν συνολικά 24 πολεμικά πλοία των δυο χωρών. Από τα ξημερώματα της 29^{ης} Ιαν. οι αμερικανικές υπηρεσίες πληροφοριών τέθηκαν σε επιφυλακή. Ο νέος πρωθυπουργός από του βήματος της βουλής δήλωσε ότι: «Έχουμε τα μέσα και θα τα χρησιμοποιήσουμε χωρίς δισταγμό. Δεν δεχόμαστε καμία αμφισβήτηση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων». Ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ Ναύαρχος Χρήστος Λυμπέρης έθεσε τις ένοπλες δυνάμεις σε κατάσταση συναγερμού. Την ίδια ημέρα με την αποστολή εγγράφου του βοηθού Υπουργού Εξωτερικών Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, οι ΗΠΑ παρενέβησαν στην κρίση ζητώντας αυτοσυγκράτηση, φοβούμενοι πολεμική σύγκρουση των δύο χωρών. Την 30^η Ιαν. ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον επικοινωνήσε με τους πρωθυπουργούς Ελλάδος και Τουρκίας και ζήτησε να αποσύρουν τις δυνάμεις τους. Η Τανσού Τσιλέρ έθεσε ως όρο την απομάκρυνση από τα Ίμια ανδρών και σημαίας, φοβούμενη την επέκταση από την Ελλάδα των χωρικών υδάτων από 6 σε 12 ναυτικά μίλια. Η χώρα μας συμφώνησε με την αποχώρηση των ανδρών, αλλά όχι την υποστολή της σημαίας.

Η Κορύφωση της Κρίσεως

Την Τετάρτη 31^η Ιαν. η κρίση κορυφώθηκε, την 01:40 ο Σημίτης ενώ προήδρευε του ΚΥΣΕΑ(Κυβερνητικό Συμβούλιο Εσωτερικών και Άμυνας), ενημερώνεται

Οι δύο νησίδες των Ιμίων

ότι η Τουρκική τηλεόραση ανακοίνωσε την αποβίβαση Τούρκων καταδρομέων στα Δυτικά Ίμια, τα οποία δεν φυλασσόντουσαν. Ο Έλληνας πρωθυπουργός θέλησε να επιβεβαιώσει την πληροφορία. Την 04:00 απονειώθηκε από την φρεγάτα Ναβαρίνο, ελικόπτερο για τον ε-

ντοπισμό των Τούρκων, υπό συνεχή βροχή και χαμηλή ορατότητα. Την 04:50 επαληθεύθηκε η παρουσία Τούρκων στα Δυτικά Ίμια. Η ελληνική κυβέρνηση βρέθηκε προ

¹ Πρόκειται για τον Μιχαήλ Αρβύθη, ιδιοκτήτου και χειριστή του ταχυπλόου και τον Θεόφιλο Μιλάτο.

² Η διαταγή του Υπουργού Εθνικής Αμύνης Γεράσιμου Αρσένη αφορούσε μόνο την αφαίρεση της τουρκικής σημαίας και όχι την τοποθέτηση της ελληνικής. Ο υπουργός εξέφρασε την έντονη δυσφορία του για την μη ακριβή εκτέλεση της διαταγής του, γεγονός που οδήγησε τον Αρχηγό Ναυτικού Αντιναύαρχο Ιωάννη Στάγκα να υποβάλλει την παραίτησή του, η οποία όμως δεν έγινε αποδεκτή.

του διλήμματος να χρησιμοποιήσει βία³ για την ανακατάληψη της βραχονησίδος, ενέργεια που πιθανόν να οδηγούσε σε πολεμική σύρραξη, ή να αποδεχθεί την πρόταση των ΗΠΑ για αμοιβαία αποχώρηση από τις βραχονησίδες, ανδρών σημαίων και πλοίων (No men, no flags, no ships). Τελικά αποφασίσθηκε η αποκλιμάκωση. Την 05:01 το ελικόπτερο κατέπεσε στη θάλασσα με αποτέλεσμα τον θανάσιμο τραυματισμό, του κυβερνήτου Υποπλοιάρχου Χριστοδούλου Καραθανάση, του συγκυβερνήτου Υποπλοιάρχου Παναγιώτη Βλαχάκου και του χειριστού ραντάρ Αρχικελευστού Έκτορος Γιαλοψού. Στην συνέχεια απομακρύνθηκαν από τα Ίμια, όλες οι ναυτικές δυνάμεις.

Τα Επακόλουθα της Αποφάσεως της Ελληνικής κυβερνήσεως

Την 31^η 1996, το ευχαριστώ του Έλληνας πρωθυπουργού προς την αμερικανική κυβέρνηση από του βήματος της βουλής, για την βοήθεια στην αποκλιμάκωση της κρίσεως, πυροδότησε σφοδρές αντιδράσεις τόσο από την αντιπολίτευση, όσο και στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ. Ο πρωθυπουργός υπεραμύνθηκε της αποφάσεως του λέγοντας ότι: *« Σκεφτήκαμε τι πρέπει να κάνουμε όχι με κριτήριο την θυσία αλλά τι συμφέρει αυτή τη χώρα. Σε περίπτωση που επιλέγαμε την σύγκρουση δεν θα μπορούσαμε να καταγάγουμε μία ολοκληρωτική νίκη απέναντι στην Τουρκία, με αποτέλεσμα να καταλήξουμε να καθίσουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και αυτό δεν το θέλαμε με κανένα τρόπο και ποτέ, γιατί δεν διαπραγματευόμαστε. Η μάχη και ο πόλεμος θα ήταν μια εξέλιξη προς μία διαπραγματεύση που δεν θέλαμε».*

Η αντιπαράθεση κλιμακώθηκε στην αναζήτηση των αιτιών της πτώσεως του ελικοπτερου. Οι σωροί των ανδρών του πληρώματος και το Ε/Π ανασύρθηκαν την 06^η Φεβ. 1996. Η πτώση του σύμφωνα με το πόρισμα του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού αποδόθηκε: *«Στην απώλεια προσανατολισμού από τον χειριστή, λόγω των καιρικών συνθηκών. Το ελικόπτερο δεν καταρρίφθηκε από πυρά και ότι δεν διαπιστώθηκε μηχανική βλάβη ως κύρια αιτία της πτώσεως».*

Η κρίση των Ιμίων συνιστά «ήττα» της Ελλάδος έναντι της Τουρκίας, η οποία από τότε αμφισβητεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς αριθμού μικρονησίδων του Αιγαίου. Η ελληνικότητα των Ιμίων επιβεβαιώθηκε και από την ιταλική κυβέρνηση, η οποία τα μεταβίβασε στην πατρίδα μας με την Συνθήκη Παρισίων του 1947, μαζί με τα Δωδεκάνησα.⁴ Κατά την τρέχουσα περίοδο έχουν αυξηθεί οι προκλήσεις της Τουρκίας σ'

³ Ο Πρωθυπουργός ζήτησε την ανακατάληψη των Δυτικών Ιμίων εντός 1 ώρας. Ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ δήλωσε ότι αδυνατεί να εκτελεστεί η αποστολή στο τιθέμενο χρονικό όριο. Η Ελλάδα πιεζόταν από τις διορίες των ΗΠΑ για αποκλιμάκωση της κρίσεως.

⁴ Τα Ίμια μαζί με όλο το Δωδεκανησιακό σύμπλεγμα κατελήφθησαν από την Ιταλία κατά την διάρκεια του Ιταλο-τουρκικού πολέμου του 1911.

Η ελληνικότητα των Ιμίων επιβεβαιώνεται από:

Την Συνθήκη της Λωζάννης (άρθρα 12, 15 και 16) με την οποία η Τουρκία παραιτήθηκε κάθε κυριαρχικού δικαιώματος επί όλων των νησιών που βρίσκονται πέραν των 3 ναυτικών μιλίων από την ασιατική ακτή, πλην της Ίμβρου, της Τενέδου και των Λαγουσών. Συνεπώς παραιτήθηκε κάθε κυριαρχικού της δικαιώματος και επί των Ιμίων που βρίσκονται σε απόσταση 3,7 μίλια από τις τουρκικές ακτές.

όλα τα επίπεδα. Η κρίση των Ιμίων ανέδειξε πολλά λάθη μας στον χειρισμό τέτοιου είδους καταστάσεων, τα οποία εάν επαναλάβουμε θα είμαστε άξιοι της τύχης μας.

Παπάγου 16 Ιαν. 2018
Αντγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς

Βιβλιογραφία

Αθανάσιος Έλλης–Μιχάλης Ιγνατίου, **ΙΜΙΑ**, Εκδοτικός Οίκος Λιβάνη, Αθήνα 2009.

Ελικόπτερο AB 212, του Πολεμικού Ναυτικού ίδιου τύπου μ' αυτό που κατέπεσε στα Ίμια.

β. Την Ιταλο-Τουρκική Συμφωνία του Ιανουαρίου 1932 και του συμπληρωματικού αυτής Πρωτοκόλλου της 28^{ης} Δεκ. 1932, στο οποίο αναφέρονται ως ένα από τα σημεία ιταλικής κυριαρχίας από τα οποία θα υπολογίζεται η μέση γραμμή για το διαχωρισμό των χωρικών υδάτων μεταξύ Ιταλίας και Τουρκίας.

γ. Την Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων του 1947 (άρθρο 14), με την οποία η κυριαρχία επί των Δωδεκανήσων, συμπεριλαμβανομένων των Ιμίων, περιήλθε από την Ιταλία στην Ελλάδα.

Την προαναφερθείσα νομική επιχειρηματολογία συμπληρώνει η έμπρακτος, ειρηνική και συνεχής άσκηση κυριαρχίας επί των Ιμίων από την Ελλάδα, αδιαλείπτως από το 1947, χωρίς η Τουρκία να την αμφισβητήσει ποτέ μέχρι την κρίση του 1996.